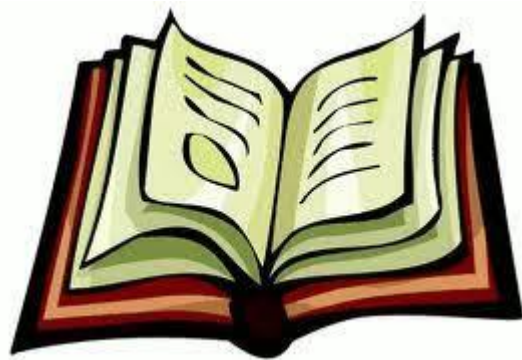

*Տավուշի մարզի
Սևաբրի միջն դպրոց ՊՈԱԿ*

**ՀԱՄԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ
ՊԼԱՆ**

2022-2023 ուստարի

Պարտադիր կրթության կենսագործում

№	Աշխատանքի բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Պատասխանատու անձ	Ծանոթություն
1.	Անցկացնել 6 տարեկան երեխաների հաշվառում և ընդունելություն:	օգոստոս	Տնօրեն, գործավար, օպերատոր	
2.	Երեխաներին ապահովել դասագրքերով : Ուշադրության կենտրոնում պահել ետ մնացող աշակերտներին :	օգոստոս տարվա ընթացքում	Տնօրեն, գրադարանավար Ուսմասվար, ուսուցիչներ, դասղեկներ	
3.	Պարտադիր ուսուցման գործընթացի իրականացմանը մասնակից դարձնել ծնողներին, ծնողական խորհրդին:	տարվա ընթացքում	ՄԿԱ, դասղեկներ	
4.	Արտաբյուջետային միջոցները ներդնել ուսումնական պրոցեսի արդյունավետության բարձրացման նպատակով/առկայության դեպքում/:	ուստարավա ընթացքում	Տնօրեն, հաշվապահ	
5.	Կոմպլեկտավորել դասարանները, երեխաներին ծանոթացնել դպրոցի ներքին կարգապահական կանոններին, գործող ռեժիմին, ինչպես նաև իրենց իրավունքներին ու պարտականություններին:	օգոստոս	Տնօրեն, ՄԿԱ	
6.	Ստեղծել ջերմ մթնոլորտ ուսումնական գործընթացը բարեհաջող սկսելու համար:	օգոստոս	Տնօրեն, փոխտնօրեններ	

Աշխատանք մանկավարժական կադրերի հետ, որակավորման բարձրացում

№	Աշխատանքի բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Պատասխանատու անձ	Ծանոթություն
1.	<p>Տարեսկզբին հրավիրել առարկայական մասնախմբերի նախագահների խորհրդակցություն, պլանավորել նրանց աշխատանքային տարեկան գործունեությունը՝ դպրոցում ուսումնադաստիարակչական ախատանքի արդյունավետության բարձրացման ուղղությամբ:</p> <p>Հանձնարարել՝</p> <p>ա. առարկայական մասնախմբերում քննարկել, ամբողջական տեսքի բերել ուստարվա առարկայական մասնախմբի աշխատանքային պլանը և ներկայացնել հաստատման:</p>	<p>օգոստոս</p> <p>օգոստոս</p>	Տնօրեն, ուսմասվար	
2.	<p>Անցկացնել առարկայական մասնախմբերի ղեկավարների սեմինար խորհրդակցություն, լսել մասնախմբերի նախագահների հաշվետվությունները կատարած աշխատանքների մասին, քննարկել, տալ համապատասխան հանձնարարություններ անհրաժեշտության դեպքում աշխատանքային պլաններում կատարել փոփոխություններ:</p>	ամիսը մեկ անգամ	Տնօրեն, ուսմասվար, մ/մ նախագահներ	
3.	<p>Կատարել դասալսումներ՝ միջին հաշվով շաբաթական 2-3 ժամ: Դասալսումները կատարել նպատակային և նույն օրը քննարկել ուսուցչի հետ՝ դասալսման տեսքում գրելով անհրաժեշտ դիտողություն, առաջարկություններ և հանձնարարություններ:</p>	ուստարվա ընթացքում	Տնօրեն, ուսմասվար	
4.	<p>Ապահովել ուսուցման արդյունքների ստուգման և գնահատման 10 միավորանի սանդղակի անցման մեթոդական ցուցումների կիրառմամբ:</p> <p>Անհրաժեշտության դեպքում ստեղծել</p>	սեպտեմբեր	Տնօրեն, ուսմասվար	

<p>5.</p> <p>6.</p> <p>7.</p> <p>8.</p> <p>10.</p>	<p>թեմատիկ հարցազրույցներ և հաճախ 6-12-րդ դասարաններում աշակերտների գիտելիքները ստուգել նաև համակարգիչների միջոցով:</p> <p>Օգտագործել լաբորատորիաները, դասերը անցկացնել լաբորատորիաներում: Հետևել որպեսզի դասը հազեցված լինի զանազան ուսումնադիտողական նյութերով, լաբորատոր սարքավորումներով: Ուսուցիչների համար կազմակերպել դասախոսություններ, սեմինարներ ըստ անհրաժեշտության:</p> <p>Պահանջել, որպեսզի յուրաքանչյուր ուսուցիչ ուսումնական տարվա ընթացքում հանդես գա առնվազն մեկ մեթոդա-մանկավարժական առարկայական բնույթի զեկուցումով:</p> <p>Ուսումնասիրել հմուտ ուսուցիչների առաջավոր փորձը և տարածել դպրոցում:</p> <p>Մանկավարժական խորհրդում կարդացվելիք զեկույցներ 1.Մասնակցային մշակույթի ձևավորումը դպրոցում 2.Բազմակարծիք մշակույթի ձևավորումը դպրոցում 3.Կոմպետենցիաների կիրառումը դպրոցում</p> <p>Կազմակերպել կոնսուլտացիոն պարապմունքներ աշակերտներին քննություններին նախապատրաստելու համար: Ժամանակին կազմակերպել և հաստատել քննական հանձնաժողովները փակցնել քննական կարգացուցակը՝ քննությունները սկսելուց առնվազն 10 օր առաջ:</p>	<p>տարվա ընթացքում</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>մշտապես</p> <p>մայիս</p>	<p>Տնօրեն, ուսմասվար</p> <p>Տնօրեն, ուսմասվար</p> <p>Տնօրեն, ուսմասվար</p> <p>Տնօրեն, ուսմասվար</p> <p>Տնօրեն, ուսմասվար</p>	
--	---	--	--	--

11.	<p>Ուսուցիչներին հաղորդակից դարձնել գիտության և մանկավարժության նորագույն նվաճումների:</p>	Ուստարվա ընթացքում	Տնօրեն, ուսմասվա ր	
12.	<p>Ուսուցիչներին ժամանակին ծանոթացնել ՀՀ կառավարության որոշումներին, ՀՀ կրթության և գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության հրամաններին, հրահանգներին և այլ նորմատիվ փաստաթղթերին:</p>	Ուստարվա ընթացքում	Տնօրեն, ուսմասվա ր	

Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպում

№	Աշխատանքի բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Պատասխանատու անձ	Ծանոթություն
1.	Ուսումնական առարկաների դասավանդումը բարելավելու նպատակով ուսուցումը կազմակերպել հնարավորության դեպքում կաբինետային համակարգով, հարստացնել դպրոցի ուսումնականության բազան, օգտագործել առկա տեխնիկական միջոցների ողջ հզորությունը:	ուստարվա ընթացքում	Տնօրեն, ուսմասվար	
4.	Շարունակել աշխատանք տանել կաբինետները և դասարանները անհրաժեշտ նյութերով և սարքավորումներով կահավորելու ուղղությամբ:	Օգոստոս-մայիս	Տնօրեն, ուսմասվար, տնտեսվար	
5.	<p>Սովորողների կրթության որակը բարձրացնելու նպատակով կատարել նպատակային դասալսումներ, արդյունքները քննարկել:</p> <p>Կատարել առարկայական ուսումնասիրություններ, արդյունքները քննարկել առարկայական մասնախմբերի նիստերում, տնօրինության խորհրդակցություններում, մանկավարժական խորհրդում կամ կոլեկտիվի ժողովում: Ուսումնասիրել՝ ա/ հայոց լեզու, գրականություն</p>	<p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p>	<p>Տնօրեն, ուսմասվար</p> <p>Տնօրեն, ուսմասվար, մ/մ նախագահ</p>	
6.	բ/ ՏՀՏ-ի օգտագործում դասերին գ/ Նոր ծրագրերի և չափորոշչային պահանջների իրականացում:		Տնօրեն, ուսմասվար	
7.	<p>Անցկացնել դպրոցական օլիմպիադաներ:</p> <p>Հայտանաբերել օժտված երեխաներին, տալ առարկայական խոր և կայուն գիտելիքներ, մղել նրանց</p>	դեկտեմբեր, ապրիլ	Տնօրեն, ուսմասվար	

	<p>ստեղծագործական, որոնողական աշխատանքի:</p> <p>9. Հիմք ընդունելով աշակերտների ցանկությունը և ծնողների համաձայնությունը՝ կազմակերպել լրացուցիչ կրթական ծառայություններ</p> <p style="text-align: center;">Դասղեկական աշխատանք</p> <p>1. Դասղեկներից պահանջել՝ աշխատանքային պլանի հիմքում ամրագրել հետևյալ դրույթները՝ ստեղծել դասարանական ամուր կոլեկտիվ: Աշակերտներին տալ հայեցի դաստիարակություն, նրանց մեջ արթնացնել ազգային արժանապատվություն և հպարտություն: Դաստիարակության հիմքում դնել միջնակարգ հանրակրթության դպրոցի շրջանավարտի նկարագրի պահանջները:</p> <p>2. Հետևողական աշխատանքի միջոցով հնարավորինս նվազեցնել անհարգելի բացակայությունները:</p> <p>3. Ապահովել ծնող-ուսուցիչ կապը: Կազմակերպել ծնողական ժողովներ/յուրաքանչյուր կիսամյակն առնվազն 2 անգամ/:</p> <p style="text-align: center;">Գեղագիտական դաստիարակություն</p> <p>1. Հետևողական աշխատանք տանել աշակերտների գեղագիտական դաստիարակության գործի բարելավման ուղղությամբ:</p> <p>2. Դպրոցում ստեղծել տնօրենին կից գեղագիտական դաստիարակության խորհուրդ:</p> <p>3. Սովորողների օգնությամբ ձևավորել շենքի միջանցքներն ու կաբինետները, կազմակերպել գեղարվեստական միջոցառումներ, հաշվետու համերգներ:</p>	<p>դեկտեմբեր</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>սեպտեմբեր</p>	<p>Տնօրեն,ուսմասվար</p> <p>Տնօրեն ,ՄԿԱ,դասղեկներ</p> <p>ՄԿԱ,դասղեկներ</p> <p>ՄԿԱ,դասղեկներ</p> <p>ՄԿԱ,դասղեկներ</p> <p>ՄԿԱ,դասղեկներ</p> <p>ՄԿԱ,դասղեկներ</p> <p>ՄԿԱ,դասղեկներ,ԴԱԿ</p>	
--	--	---	--	--

	<p>Ֆիզիկական դաստիարակություն</p> <p>1. Սովորողների ֆիզիկական դաստիարակության բարելավման նպատակով կազմակերպել սպորտային մրցույթներ:</p> <p>2. Պարբերաբար կազմակերպել աշակերտների կողմից մարզական նորմատիվների հանձնում:</p> <p>3. Խստորեն վերահսկել ֆիզկուլտուրայի դահլիճում, ուսումնական արհեստանոցներում, լաբորատորիաներում անվտանգության և սանիտարական կանոնների պահպանմանը:</p> <p>4. Ուսումնական տարվա ընթացքում կազմակերպել <<Սպորտը մեր առօրյան է>>:</p>	<p>ուստարվա ընթացքում</p> <p>օգոստոս-մայիս</p> <p>սեպտեմբեր, մայիս</p> <p>մշտապես</p> <p>ուստարվա ընթացքում</p>	<p>ՄԿԱ, դասղեկներ, զինղեկ, ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ</p> <p>ՄԿԱ, դասղեկներ, զինղեկ, ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ</p> <p>ՄԿԱ, դասղեկներ, զինղեկ, ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ</p>	
	<p>1. Ռազմահայրենասիրական աշխատանք</p> <p>Անցկացնել <<Քաղաքացիական պաշտպանության օրը դպրոցում>> միջոցառումը:</p>	<p>մշտապես</p>	<p>ՄԿԱ, դասղեկներ, զինղեկ, ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ</p>	
	<p>1. Աշխատանքային դաստիարակություն</p> <p>Բարձրացնել աշխատանքային ուսուցման, աշակերտների մասնագիտական կողմնորոշման ուղղությամբ տարվող աշխատանքների որակը:</p> <p>Գրադարանային աշխատանք</p>	<p>ուստարվա ընթացքում</p>	<p>ՄԿԱ, դասղեկներ, զինղեկ, ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ, ԴԱԿ</p>	
	<p>1. Օգնել գրադարանավարին կազմելու և հաստատման ներկայացնելու տարեկան աշխատանքային պլանը:</p>	<p>օգոստոս</p>	<p>Ուսմասվար, գրադարանավար</p>	

2.	Դպրոցի հնարավորություններից ելնելով՝ հարստացնել գրագարանային ֆոնդը:	ուստարվա ընթացքում, մշտապես սեպտեմբեր	Գրադարանա վար, աշխորհո ւրդ	
3.	Դասագրքերով ապահովել աշակերտներին, մշակել համապատասխան փաստաթղթեր:		Գրադարանա վար	

Ներդաշնակության վերահսկողության համակարգ

№	Աշխատանքի բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Պատասխանատու անձ	Ծանոթություն
1.	Յուրաքանչյուր շաբաթվա վերջում գումարել տնօրինության նիստ, վերլուծել շաբաթական պլանները. ա/ Լսել տնօրինության անդամների հաղորդումը շաբաթական պլանների կատարողականի մասին: Բացահայտել աշխատանքում տեղ գտած թերությունները: բ/ Քննարկել հաջորդ շաբաթվա աշխատանքային ծրագրերը:	ուստարվա ընթացքում	Տնօրեն ,փոխտնօրեններ	
2.	Ուստարվա սկզբից կատարել աշխատանքի բաժանում որոշակի դարձնելով յուրաքանչյուրի աշխատանքի շրջանակները:	օգոստոսի վերջ	Տնօրեն,փոխտնօրեններ	
3.	Ստուգել և հաստատել ծրագրային նյութերի թեմատիկ պլանավորումները:	սեպտեմբերի սկիզբ	Տնօրեն,ուսմասվար,մ/մ նախագահ	
4.	Ստուգել և հաստատել ծրագրային նյութերի թեմատիկ պլանավորումները:	մշտապես		
5.	Յուրաքանչյուր ամսվա վերջին տնօրինության նիստում քննարկել սովորողների հաճախումների հարցը:	սեպտեմբեր	Տնօրեն,ՄԿԱ,դաստեղներ	
6.	Ստուգել պարտադիր կրթության օրենքի սահմանադրական պահանջի կատարման վիճակը դպրոցում և արդյունքները քննարկել տնօրինության նիստում կամ մանկավարժական խորհրդում:	դեկտեմբեր ապրիլ	Տնօրեն,փոխտնօրեններ	
7.	ա/ Ավարտական դասարանների սովորողների գիտելիքներին, կարողությունների ու հմտություններին ծանոթանալու նպատակով տարեկան 2 անգամ	դեկտեմբեր ապրիլ	Տնօրեն,ուսմասվար,մ/մ նախագահներ	

<p>անցկացնել ստուգողական գրավոր աշխատանքներ ք/ Գրավորների արդյունքները քննարկել առարկայական մասնախմբերում և մանկավարժական խորհրդի նիստերում: Ստուգել ուսումնական ծրագրերի կատարողականը և արդյունքները քննարկել տնօրինության ընդլայնված նիստում:</p>	<p>դեկտեմբեր մայիսի սկիզբ</p>	<p>Տնօրեն, փոխտնօրեններ</p>	
---	---------------------------------------	-----------------------------	--

Աշխատանք ծնողների հետ

№	Աշխատանքի բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Պատասխանատու անձ	Ծանոթություն
1.	Նախապատրաստել ընդհանուր ծնողական ժողով և քննարկել դպրոցի առջև ծառայած համատեղ լուծման ենթակա հարցերը:	ուստարվա ընթացքում	Տնօրեն, ՄԿԱ	
2.	Կազմել ծնողների համար անցկացվող գրույցների և զեկուցումների թեմատիկ պլան:	սեպտեմբերի ուստարվա ընթացքում	ՄԿԱ, դասղեկներ	
3.	Պլանավորել ծնողական խորհրդի աշխատանքները: Նպաստել ծնողական և կառավարման խորհուրդների գործունեությանը:	մշտապես	ՄԿԱ, ծնող. խորհրդի նախագահ	
4.	Ապահովել դպրոցի և ծնողների համատեղ գործունեությունը սովորողների ուսուցման ու դաստիարակության բարելավման գործում:	մշտապես	ՄԿԱ, ծնող. խորհրդի նախագահ	

Ֆինանսատնտեսական գործունեություն և ուսումնական բազայի ամրապնդում

№	Աշխատանքի բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Պատասխանատու անձ	Ծանոթություն
1.	Կազմել տարեֆիկացիա:	սեպտեմբեր	Տնօրեն	
2.	Բյուջետային ծախսերի նախահաշիվը ներկայացնել դպրոցի կառավարման խորհրդին:	ուստարվա ընթացքում	,հաշվապահ	
3.	Հսկողություն սահմանել սովորողների սննդի կազմակերպման նկատմամբ:	սահմանված ժամկետում	Տնօրեն, ՄԿԱ-յի գծով փոխտնօրեն	
4.	Հետևել դպրոցի ջեռուցման ներքին ցանցի անխափան աշխատանքին:	ուստարվա ընթացքում	Տնօրեն ,տնտեսվար	
5.		ուստարվա ընթացքում		

Կազմակերպական-մանկավարժական աշխատանք

№	Աշխատանքի բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Պատասխանատու անձ	Ծանոթություն
1.	Ծանոթացնել ԿԳՄՄՆ ուղեցույցի հետ:	օգոստոս	Տնօրեն	
2.	Կատարել դասաբաշխում:	սեպտեմբեր	Տնօրեն, ուսմասվար, մ/մ նախագահ	
3.	Կոմպլեկտավորել դասարանները և նշանակել դասղեկներ:	սեպտեմբեր	Տնօրեն	
4.	Կազմել դասացուցակ: Հաստատել թեմատիկ պլանները:	սեպտեմբեր	Տնօրեն, ուսմասվար	
5.	Ուսումնասիրել աշակերտների շարժը և կազմել հաշվետվություն	սեպտեմբեր	Տնօրեն, գործավար	
6.	Օգոստոսի 31-ին առաջին դասարանցիների ընդունման արարողություն, կազմակերպչական խնդիրների քննարկում:	օգոստոս	Տնօրեն, ՄԿԱ-յի գծով փոխտնօրեն, դասվար	
7.	Մեթոդ մասնախմբի պլանների քննարկում և հաստատում	սեպտեմբեր	Տնօրեն, ուսմասվար	
8.	Առարկայական թեմատիկ պլանների քննարկում և հաստատում:	սեպտեմբեր	Տնօրեն, ուսմասվար, մ/մ նախագահ	
9.	Ծանոթացնել մասնախմբի անդամներին տարակարգի բնութագրիչներին, կամավորատեստավորմանը և դրանց շնորհման չափանիշներին՝ մղելով նրանց տարակարգ ստանալուն:	սեպտեմբեր	Տնօրեն, ուսմասվար	
10.	Հրավիրել դասղեկների խորհրդակցություն, պլանավորել նրանց աշխատանքային տարեկան գործունեությունը:	սեպտեմբեր	Տնօրեն, ՄԿԱ-յի գծով փոխտնօրեն	
11.	Հրավիրել ծնողկոմիտեների խորհրդակցություն:	սեպտեմբեր	Տնօրեն, ՄԿԱ-յի գծով փոխտնօրեն	

12.	Հրավիրել մանկավարժական խորհրդի նիստ:	պարբերաբար	Տնօրեն, ուսմասվար
13.	Կատարել սահմանված կարգով և ժամանակացույցով:	սեպտեմբեր	
14.	Ստեղծել աշխատանքային բարենպաստ պայմաններ վերը նշված կառույցներում աշխատանքները կազմակերպելու համար:	մշտապես	Տնօրեն, ՄԿԱ-յի գծով փոխտնօրեն, տնտեսվար
15.	Ուսումնական մասնաշենքի յուրաքանչյուր հարկում, բակում, ձևավորված սրահներում կազմակերպել ամենօրյա հերթապահություն:	մշտապես	Տնօրեն, ՄԿԱ- յի գծով փոխտնօրեն
16.	Սահմանել կարգ 1.Յուրաքանչյուր աշխատող աշխատանքի ներկայանա դասերն սկսելուց 15րոպե առաջ՝ ըստ «Աշխատանքային ժամանակացույցի»՝ հիմք ընդունելով «Ներքին կարգապահական կանոնները»:	Ուստարվա	Տնօրեն, ՄԿԱ- յի գծով փոխտնօրեն, Ուսմասվար
17.	Սահմանել վարչասպասարկող անձնակազմի աշխատանքային ռեժիմը: Արտահայտել «Աշխատանքային ժամանակացույցում»:	Ուստարվա	Տնօրեն, տեղակ ալներ
18.	Հետևել, որպեսզի դասղեկները և կաբինետի պատասխանատուները պատասխանատվություն կրեն գույքի և անվտանգության կանոնների պահպանման համար:	մշտապես	ՄԿԱ-յի գծով փոխտնօրեն, Դասղեկներ
19.	Դասասենյակները, կաբինետները, ուսումնական գույքը և սարքավորումները նախապատրաստել նոր ուստարվան:	Ուստարվա	Տնօրեն, տնտես վար
20.	Անցկացնել տնօրենին կից խորհրդակցություններ՝ յուրաքանչյուր շաբաթ:	մշտապես	Տնօրեն, տնօրե նի տեղակալներ
21.	Դպրոցական շենքը նախապատրաստել նոր ուսումնական տարվան:	օգոստոս	

Ներառական կրթություն

№	Աշխատանքի բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Պատասխանատու անձ	Ծանոթություն
1.	Ներառական կրթությունը որպես նպատակ ամրագրել հաստատությունում գործող բոլոր օղակներում:	Տարվա ընթացքում	Տնօրեն, ուսմասվար	
2.	Ուշադրություն դարձնել ներառական կրթության ապահովմանն ուղղված համապատասխան միջոցառումներին, այդ թվում ուսուցիչների վերապատրաստումներին:	Տարվա ընթացքում	Տնօրեն, ուսմասվար	
3.	Իրականացնել երեխաների հավասար իրավունքներին, հանդուրժողականությանը նվիրված և նման այլ ուսումնական ծրագրեր:	Տարվա ընթացքում	Տնօրեն, ուսմասվար	
4.	Վերահսկողություն իրականացնել ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների հոգեբանամանկավարժական թիմի աշխատանքներին:	Տարվա ընթացքում	Տնօրեն, ուսմասվար	
5.	ԿԱՊԿ ունեցող սովորողներին ապահովել դասագրքերով:	Տարվա ընթացքում	Տնօրեն, գրադարանավար	
6.	Ապահովել համապատասխան ուսումնամեթոդական նյութերով և սարքավորումներով:	Տարվա ընթացքում	Տնօրեն	
7.	Ուսումնական պլանները մշակել համաձայն հանրակրթական պետական չափորոշի և առարկայան ծրագրերի, հաշվի առնելով սովորողների կարիքները հնարավորությունները, ձեռքբերումները և առաջընթացը:	Տարվա ընթացքում	Տնօրեն, ուսմասվար	
8.	Ապահովել ԿԱՊԿՈՒ երեխաների մասնակցությունը համադպրոցական միջոցառումներին:	Տարվա ընթացքում	Տնօրեն, ուսմասվար	

